

КРЕДИТНІ СПІЛКИ У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Л.І. Катан, д.е.н., професор

О.В. Добровольська, к.е.н., доцент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

На початковому етапі трансформації системи державного управління розвитком сільських територій переважну частку (близько 50%) у фінансуванні займатимуть кошти державного бюджету.

З урахуванням сучасних тенденцій до посилення ролі місцевих територіальних громад в управлінні сільськими територіями, дефіциту державного бюджету і відсутності достатньої кількості фінансових ресурсів на державному рівні для забезпечення створення ефективного підґрунтя для формування і реалізації дієвих заходів з боку держави щодо розвитку сільських територій пропонується застосування наступних джерел фінансового забезпечення: державний бюджет, місцевий бюджет, Фонд розвитку сільських територій, фінансові ресурси кредитних спілок.

Нагальним та складним з точки зору впровадження в реаліях сьогодення є Фонди розвитку сільських територій та кошти кредитних спілок. Слід зазначити, що створення таких Фондів для України з урахуванням досвіду розвинутих зарубіжних країн пропонувалося М. Вахович, В. Ю. Дорош, М. В. Андріюк, В. Карпенко, Н.Г. Клименко [1; 2; 3]. Проте порядок їх формування, їх юридичний статус і порядок діяльності не є чітко визначеними. Фонди розвитку сільських територій можуть створюватись за ініціативи окремих громадян, громадських організацій, суб'єктів господарювання, органів місцевого самоврядування. Такі фонди матимуть юридичний статус некомерційних організацій.

Фонди розвитку сільських територій можуть створюватись:

– на постійній основі – для забезпечення соціально-економічного,

культурного розвитку території, вирішення проблем, що виникають в його життєдіяльності, організації народних свят тощо;

– на тимчасовій основі (до досягнення визначеної мети) – для фінансування значних проектів розвитку території;

– в рамках однієї сільської території – для забезпечення фінансування її розвитку;

– міжтериторіальні – для фінансування окремих сфер та напрямів функціонування та розвитку, які не під силу профінансувати самотужки, або ж якщо немає такої потреби.

Кредитна спілка утворюється на основі об'єднання громадян за професійною, територіальною чи іншою ознакою, яка зазначається в її статуті і є визначальною при прийнятті її нових членів.

Фінансовий механізм кредитної спілки включає наступну послідовність:

1. Члени кредитної спілки (вкладники) вкладають до кредитної спілки свої гроші.

2. Інші члени кредитної спілки (позичальники) беруть ці гроші в кредити.

3. За користування кредитом позичальники сплачують проценти.

4. Отримані від позичальників проценти сплачуються вкладникам як винагорода за вклад та використовуються на покриття витрат на здійснення діяльності кредитної спілки та формування її резервів.

Діяльність кредитної спілки ґрунтується на таких основних принципах: добровільності вступу та свободи виходу з кредитної спілки, рівноправності членів кредитної спілки, самоврядування, гласності [4].

Діяльності спілки можна визначити як фінансовий та соціальний захист своїх членів шляхом залучення їх особистих заощаджень для взаємного кредитування, фінансової підтримки підприємницьких ініціатив та надання їм інших фінансових послуг.

Основними джерелами формування коштів Фонду розвитку

сільських територій можуть бути:

- надходження від диференційованого душевого чи дворового спеціального місцевого податку на розвиток території, що встановлюватиметься і розподілятиметься між місцевим бюджетом і Фондом розвитку сільської території за рішенням територіальної громади;
- надходження від запровадженого рішенням загальних зборів громади чи їх уповноважених представників збору до Фонду, який може бути добровільним або обов'язковим, диференційованим або фіксованим;
- добровільні пожертви громадян;
- внески суб'єктів господарювання;
- допомога спонсорів, меценатів, благодійних організацій тощо.

Таким чином, фінансове забезпечення сільських територій повинно здійснюватись при зміні структури джерел фінансування, а саме: державний бюджет – 30%, місцевий бюджет – 45%, Фонд розвитку сільських територій – 15%, фінанси кредитних спілок – 10%.

Література:

1. Вахович І. М. Фінансове забезпечення розвитку сільських територій / І. М. Вахович, В. Ю. Дорош, М. В. Андріюк // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(5). – С. 31–37.
2. Карпенко В. Фонди розвитку територіальних громад як елемент комплексного розвитку сільських територій / В. Карпенко // Актуальні проблеми державного управління –2006. – Вип. 1 (25). – С. 157–167.
3. Клименко Н. Г. Європейські моделі соціально-економічного розвитку країни / Н. Г. Клименко // Актуальні проблеми державного управління. – 2007. – Вип. 1 (31). – С. 81–87.
4. Ільченко Л.В. До проблеми використання потенціалу кредитних спілок у забезпеченні економічного зростання: сучасна практика і реалії України / Л.В. Ільченко // Економіка та держава. – 2009. – № 1. – С. 66-69.